

Tilburg University

Het bepaalde lidwoord

Frissen, P.H.A.

Published in:
Binnenlands bestuur

Publication date:
2010

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Frissen, P. H. A. (2010). Het bepaalde lidwoord. *Binnenlands bestuur*, 21.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

BINNENLANDS BESTUUR

Het bepaalde lidwoord

Als toezichthouder in de zorg - maar ik ben inmiddels ook ervaringsdeskundige - volg ik de kabinetsformatie met argusogen. Alle partijen zijn het eens over het probleem van kostenstijging en prevelen de mantra van efficiencywinst. Alleen de receptuur verschilt.

Eigen bijdragen, premiestijging, meer of minder solidariteit, meer of minder marktwerking. Als toezichthouder was ik altijd al overtuigd van de onvermijdelijkheid van kostenstijging. Observerend vanuit mijn ziekenhuisbed zag ik dat nog eens empirisch bevestigd.

Er zijn drie kostenfactoren: professionals, apparatuur en medicijnen. Ook zonder grondige analyse is vast te stellen dat deze factoren autonome kostenopjagers zijn. Professionals worden slimmer, apparaten krachtiger, medicijnen geavanceerder. Slimmere dokters ontdekken meer ziektes en kunnen er meer behandelen.

Van krachtiger apparaten schaffen we meer aan. (Denk aan de even fraaie als nutteloze I-pad.) En we gaan steeds meer pillen slikken, ondanks ons ressentiment dat ziekte van boven komt, medicatie derhalve hoogmoed is en farmaceuten op wapenhandelaren lijken.

Geld verdienen met gezondheid is zondig. Specialisten zijn zowel sacrale tovenaars als aardse schurken, voor gewone stervelingen, maar vooral in het beleidsdiscours. Na de disciplinerende schandpaal van de apothekers zijn de specialisten aan de beurt. Komt de patiënt nog bij.

Ik zelf ben van de zomer 'gerepareerd' en heb daardoor een hogere levensverwachting. Die was dankzij sociaaleconomische gezondheidsverschillen al hoger dan gemiddeld. Ik ben exponentieel kostbaarder. De goedkoopste patiënt is nog altijd een dode patiënt. Sigarenzaak en friettent zijn voor kostenbeheersing heilzamer dan sportschool en preventieprogramma.

Rondom de kabinetsformatie zijn er ook altijd redders in nood. Die komen met plannen die de belofte van integrale vernieuwing weten te verbinden met de zekerheid van substantiële kostenreductie. In de sector van de zorg is er de afgelopen decennia een hele industrie van redders ontstaan. Ze werken volgens een vast stramien: voor het probleem van vandaag is er een oplossing, die stevast het probleem van morgen wordt, waarvoor morgen natuurlijk een nieuwe oplossing is, die weer het probleem van overmorgen wordt.

Beroemd is een groot Duits bureau dat zich vaak als redder profileert. Jaren geleden bepleitte dit bureau grootschaligheid van ziekenhuizen. Uiteraard was men tegen marktconforme tarieven graag beschikbaar om de fusieprocessen te begeleiden.

Toen de marges van de grootschaligheid waren bereikt verscheen er een studie, een internationale benchmark natuurlijk en gratis aangeboden aan de markt, die aantoonde, dat kleinschaligheid toch echt de toekomst had. Uiteraard was men wederom beschikbaar om binnen het kader van grootschaligheid (bestuurders willen immers groot blijven) processen van ontvlechting (klein binnen groot) te begeleiden.

De aangeboden alternatieven zijn ook altijd beter én goedkoper, dat is de constante. Bij deze formatie was het een gerenommeerd Nederlands adviesbureau, waar menig ex-bestuurder nu interim-werk doet, dat de onderhandelende partijen een besparingspotentieel van een slordige zeven miljard kwam aanbieden. Dat alles in het kader van een langjarig traject Het Ziekenhuis van de Toekomst. Jawel, met hoofdletters.

Nu word ik altijd erg zenuwachtig als ik de bepaalde lidwoorden 'de' of 'het' voor beleidsobjecten zie staan en al

helemaal in de context van 'de' toekomst. Natuurlijk: het ziekenhuis wordt onderdeel van netwerken. Er moeten dus (?) ketens van zorg komen. Veel transparantie ook en de patient staat natuurlijk centraal. Zorglogistiek heeft de toekomst. En wat is logistiek anders dan dingen slim op een rijtje zetten, of het nu postpakketjes of dokters zijn.

In de schijntaal van de markt ontvouwt zich een stalinistisch plan van rationeel over Nederland gespreide zorgcentra. Er zijn wel heel veel zekerheden in het geding: niet alleen kent het bureau de toekomst en die van ziekenhuizen in het bijzonder, het is er kennelijk diep van overtuigd dat er ook maar één toekomst is en dus ook één ziekenhuis van die toekomst.

Ik zou bijna jaloers worden op zo'n visionair vermogen, als ik niet wist hoeveel schade dit type enkelvoudigheid in de reële wereld van de zorg aanricht. Voor we het weten zijn dokters mechanische uitvoerders in een stelsel van disciplineren. Voor we het weten hebben we een delicate werkelijkheid van professionaliteit en relaties - want dat is de zorg - ernstig beschadigd. Zullen we het bepaalde lidwoord in de zorg maar verbieden?

Paul Frissen is decaan en bestuursvoorzitter van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur, hoog leraar bestuurskunde aan de Universiteit van Tilburg en lid van de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling.

Abonnementen

[Gratis abonnement](#)
[Abonnement](#)
[Klantenservice](#)
[Adreswijziging](#)
[Nieuwsbrieven](#)

Feeds & Tweets

[BB iGoogle](#)
[BB RSS Nieuws](#)
[BB RSS Vacatures](#)
[BB RSS Digitaal Bestuur](#)
[BB Twitter](#)

Opleidingen

[Kluwer Opleidingen](#)
[Vrom Academy](#)
[E-studies](#)
[Masterclasses](#)

Websites

[Kluwer](#)
[Kluwer Shop](#)
[Sociaal Totaal](#)
[Vrom Totaal](#)
[Jobnews](#)

Service

[Adreswijziging](#)
[Contact](#)
[Colofon](#)
[Ingezonden stukken](#)

Adverteren

[Informatie](#)
[Vacaturemanager](#)
[Vacatures zoeken](#)